

לז:

עין משפט
גז מוצה

מסורת הש"ס

16 [ממנו: טו] דברים יב: [טז] חלה פ"א [מ"ו] נפיות
פ"ה מ"ג: [ז] ז"ל ר'
יוחנן: [ד] ופי' מופ'
לחיות: טו: ד"ה תר"א,
טו: טוה ל"ג: [ו] [בתנאי
טו].

תורה אור השלם

1. והיה באבלם מלחם
ה'אין חרשו תרומה
ליהוד: בפרט טו יט
2. בשביר לבם מטה
לחם ואפו עשר נשים
לחטובם בתנור אפר
והשיבו לחטובם במשקל
ואבלתם ולא תשקע:
ויקרא כו כו

מוסף רש"י

אחד שלא יטול פרום.
לחם שלם משמע פחות
עו. מנחת: כמאן
דפרשא דמ"א. שאין
אפיה כל גרסה לע"ג דאין
חוטט נחשטס ממנה
מפרשא דמ"א לפי
שפירטת כממלכטס איהו
ע"ס ע"ג. לדברי ר'
מאיר פטורה מן
החלה: דמאי ערמיתוס
יהי דנבטה ה"ל. ואפי' י
דאיכא היתר אכלה. כיון
דלת דין ע"ג שאר ממון
לא דדייה ה"ל ופ"ה דר"ג.

כל שעה פרק שני פסחים

אחד מכל קרבן. תרומה לה' לכהן הזורק וגו'. ארבעת מינין היו
זה של עשר עשר מלות ומכל מין ומין טמן אחד לכהן והשאר
לבעלים וכתיב אחד שלא ימן לו פרוסה: המעשה. החליטה:
עוטרין. מן החלה: מוגלשין. רוחמין: וטנא קמא כו. ברישא
מהדר גמרא לפירושא דברייתא דלא
מהי משנשמת והדר מקיס מילתיה
ומותב מיוצחא מינה לרבי יוחנן:
כמחוקק בוו. כלומר המחייב בוו
מחייב בוו והפותר בוו פותר בוו
ורשא דמפיך פלוגמיהו לאו מדא
מנא אמריכו וקשין אהדדי ומי
שנה ז' לא שנה ז'. ה"ל מנא אית
ל' דמחומרי בית שמאי ומקולי בית
הלל היא ומנא מליטה והוא הדין
למעשה והאי אית ליה דמקולי בית
שמאי וחומרי בית הלל היא ומנא
המעשה והוא הדין לחליטה:
סכרא. קשין אהדדי: סנא קמא
סכר מעשה אילנס חייבין. והכי
קאמר יכול מהא המעשה והחליטה
חייבין בחלה מ"ל לחם והני לאו
לחם נינהו דקודס לישתן מנושלין
ברומחין הן אבל מעשה אילנס שלא
נאפו אלא על האור קרויין הן
למעשה תנור ולחם נינהו ומי
ואפי' הדנין ולבסוף הרמיה ואמר
ליה ר' יהודה מעשה אילנס נמי
פטורין דאין לחם אלא האפוי
בתנור: שחור אפאן כמנור.
למעשה אילנס והכי קאמר מנא
קמא מ"ל לחם והני לאו לחם
נינהו דמנושלים במים הן והוא
הדין למעשה אילנס נמי שהדנין
ולבסוף הרמיה נמי לאו לחם
נינהו אבל חור ואפאן בתנור לחם
קרינא ביה: ור' יהודה סכר.
אפוי בתנור אחד בעיני ולא בשני
מנוריס כגון אילנס ותנור: הדנין
מכפניס. הלחם אילנס: והרפיה כמו
מכיון. שנתנה על האור כמו
שאנו עושים: מהו. מי הו
לחם: כי ניסו. אלו הן מעשה
אילנס שנמלקו בו חכמים ר'
יוחנן ורש לקס: ואבוקה כנגדו.
מלמעלה ומוס האש לוהט באילנס
וממחר אפייתו מהו מי הו כעין
תנור או לא: רוב עניים עושין. כל
מעשה אילנס כן שאין להם ע"ס
ובכן הוא ממחר לאפיה: לדברי
רבי מאיר. דאמר דפרק שני
דקדושין (דף נד:) מעשר ממון גבוה
הוא פטורה מן החלה כדמפרש
דעריסותיס כתיב: ולא של גבוה:
ומנא

ותנא קמא מאי שנא החליטה. תימה לר"י מאי קבע מינה נימא
דמר סבר עילאה גבר ומר סבר
דקפסיק ומי אע"ג דלית ביה אלא שיעור חלה ממומלס ולהכי קבעי
מ"ש דבין עילאה גבר ובין תמאה
גבר אי אפשר שלא יתבטל
מעט ממנו וחסר ליה משיעוריה:
אמר ר' רבי יוחנן תנא היא
דתנא. לא אילטרין
לאשכחו תנאי אלא ללישנא דאמרי
לה זה חיה לפטור אבל ללישנא דזה
חיה לחיוב איכא תנאי בהך ברייתא
גופא דע"כ הא דמחייבא היינו
באילנס דאי נחטור אבל באילנס
פטור א"כ ר' ישמעאל ברבי יוסי
היינו תממיס: דבבבלי עלמא
מעשה אילנס פטוריס. פסק ר"ח
כר"ל מדקאמר דכולי עלמא מעשה
אילנס פטורין ועוד דיתב רבה ורב
יוסף אחוריה דר' זורא אילנא דר"ל
מיירי ולר"י נראה דכר' יוחנן קי"ל
מדלא תשיב לה בהחוקק (יבמות לו).
נדה ג' דהלכה כר"ס לקס לגבי רבי
יוחנן ואמר ר"י דעל ידי משקה
בירושלמי דמסקת חלה כפרק קמא
דחלה אמר ר' יוחנן כל שאזור מהלך
תחמיו חייב בחלה ומנכרין עליו
המוציא ולחם יולא זה יד מוצאו
ר' יוחנן ריש לקיש אמר אינו חייב
בחלה ואין מנכרין עליו המוציא ואין
אדם יולא זו יד מוצאו כפרק ואמר
ר' יוחנן ובלבד שיאה על ידי משקין
ואמר רבינו תס דדווקא בגלילתו
זכה פלגי דר' יוחנן סבר אפייתו
באילנס עושהו לחם ומיירי סבר
ור"ל סבר אין עושהו לחם ופטור
אבל בגלילתו עשה כולי עלמא מודו
חייב בחלה אפי' על ידי משקה דהא
מיוז חלה הו משמע נגללו כדמוכח
נכמה דוכתי וכן משמע במס' חלה
(פ"א מ"ה) דתנן עיסה שחלתה
וסופה סופגיין פטורה מן החלה
חלתה סופגיין וסופה עיסה
חלתה עיסה וסופה סופגיין חייבת
בחלה ונראה לרבינו תס דהכי נמי
מנכרין עליו המוציא ומציא ראוה
מנחות (דף עה:) ומכילד מנכרין
(נכסת לו:) דאמר היה עומד ומקריב
מנחה בירושלים אומר שהחיינו נעלו
לאוכלו אומר המוציא וקפסיק ומי
כל המנחות אפי' מנחת מחבת
ומרחשה אע"פ שמתגונג בשמן ואין
סכרא להלק בין מים לשמן א"כ על
לפנולזי ופניטלטי"י אומר בורא מיי
מונות ועל גלוטוי וירכ"ל מנכר
המוציא ועל אופלטק"י נראה שאין
מפרישין ממנו חלה אפילו יש הרבה כול
הרבה כול אחד כשיעור חלה אע"פ
שהסל מנכרין לחלה ואע"ג דטרייתא
אמרין ככילד מנכרין (שם) דחייב
בחלה ומנכרין עליו בורא מני מונוות
הוא כדמפרש המס דגובלז בעלמא הוא
ואינו סוגד הלכ ורבינו תס היה אומר
דלף על גרימול"י אין מנכר המוציא
לית ביה מורייתא דהמא חף על גב
דמסתמא חייב בחלה: לחם שאין אפוי
בתנור אחד. ואם תאמר מנלן לחלק
בין גלילה רכה ובין גלילה קשה והלא
אינו מליה לר' יהודה אלא נאפוי בתנור
אחד ואומר רבינו תס דהכי פירושו לר'
יהודה לחם האפוי בתנור וכו' לחם
לאפות נחטור היינו בגלילתו קשה:
הדריבין מכפניס והרתיח מבחויין טהו.
לפ"ה דמפרש דמיירי באילנס מינה
אם כן נמאי סבר רכה דפלגי רבי יוחנן
וריש לקיש ע"כ בהדנין מכפניס והרתיח
מכפניס אם כן מאי מיבעיא ליה לרבי
יוסף פתר הכי הדניבין מכפניס ואבוקה
כנגדו מהו אמר ליה ר' יוחנן א"כ רבי
דאי אמינא ליה אמר לי רוב עניים
עושין ליה אמר רב אסי ע"סיה של
מעשר שני לדברי ר' מאיר פטורה מן
החלה לדברי חכמים חייבת בחלה
מצות

רבינו הגנאל

ח"ס המעשה שהיא קמח
על גבי מוגלשין. פירוש
מוגלשין מים רוחמין.
בית שמאי פוטריין וביה
מחייבין. החליטה שהיא
מוגלשית על גבי הקמח.
בי"ש מחייבין בית פוטריין.
ר' ישמעאל אומר מהו
אבוי כו. קתי מיהת
וחכמים אומרים כין
מעשה בין החליטה שאין
באילנס פטורין בתנור
חייבין. קשיא לר' יוחנן.
אמר לך ר' יוחנן תנאי
היא. וכן סידרוא במסקנא
המעשה בין החליטה שאין
וביה מחייבין והוא הדין
לחליטה. ותנא אחר שנה
החליטה בי"ש מחייבין
וכ"ה פוטריין. והו פירוש
תנאי מי ששנה זו לא
שנה זו. אלא תרי תנאי.
וכל חד מנייהו רישא
ויספא אחר קתי לה
ופשוטה היא. ורחיק לא
כולי עלמא מעשה אילנס
פטורה. והכי בשחור
ועשאן בתנור. ח"כ סבר
כיון שחור ואפוא בתנור
לחם קרינא ביה. ור' יהודה
סבר אין לחם אלא האפוי
בתנור בלבד בעיקרא.
כלומר מתחילה ועד סוף.
אמר רבא מאי טעמא
דר יהודה כו. ואסיקנא
הדנין פת בתנור מכפניס
והרתיח מבחויין היינו
מעשה אילנס. הדנין
מכפניס ואבוקה כנגדו
רוב עניים עושין כן.
אמר ר' אסי עיסה של
מעשר שני לדברי ר' מאיר
פטורה מן החלה לדברי
ר' יהודה חייבת בחלה.

המוציא ועל אופלטק"י נראה שאין
מפרישין ממנו חלה אפילו יש הרבה כול
הרבה כול אחד כשיעור חלה אע"פ
שהסל מנכרין לחלה ואע"ג דטרייתא
אמרין ככילד מנכרין (שם) דחייב
בחלה ומנכרין עליו בורא מני מונוות
הוא כדמפרש המס דגובלז בעלמא הוא
ואינו סוגד הלכ ורבינו תס היה אומר
דלף על גרימול"י אין מנכר המוציא
לית ביה מורייתא דהמא חף על גב
דמסתמא חייב בחלה: לחם שאין אפוי
בתנור אחד. ואם תאמר מנלן לחלק
בין גלילה רכה ובין גלילה קשה והלא
אינו מליה לר' יהודה אלא נאפוי בתנור
אחד ואומר רבינו תס דהכי פירושו לר'
יהודה לחם האפוי בתנור וכו' לחם
לאפות נחטור היינו בגלילתו קשה:
הדריבין מכפניס והרתיח מבחויין טהו.
לפ"ה דמפרש דמיירי באילנס מינה
אם כן נמאי סבר רכה דפלגי רבי יוחנן
וריש לקיש ע"כ בהדנין מכפניס והרתיח
מכפניס אם כן מאי מיבעיא ליה לרבי
יוסף פתר הכי הדניבין מכפניס ואבוקה
כנגדו מהו אמר ליה ר' יוחנן א"כ רבי
דאי אמינא ליה אמר לי רוב עניים
עושין ליה אמר רב אסי ע"סיה של
מעשר שני לדברי ר' מאיר פטורה מן
החלה לדברי חכמים חייבת בחלה
מצות